

vyloučiti bez doplnění nařízeného rekursním soudem, a je proto nutné, by soud první stolice znova rozhodl o návrhu, nehledě k důvodu, pro který jej zamítl zrušeným usnesením, a především by doplnil řízení ve smyslu příkazu daného mu rekursním soudem.

Čís. 9001.

Předpis § 1409 obč. zák. platí nejen při převzetí celého jmění, nýbrž i při převzetí takové jeho části, která o sobě jest majetkovým souborem. Při převzetí podniku přichází v úvahu, že i podnik sám pro svou organizační a pro své zákaznictvo jest podkladem pro poskytování úvěru. Jde o převzetí podniku, převzal-li přejímatel místnosti k provozování podniku, získal-li možnost udržeti si zákazníky podniku a převzal-li převážnou část inventáře. Lhostejno, že si předavatel podniku podržel některé věci.

(Rozh. ze dne 31. května 1929, Rv I 1260/28.)

Žalobce opíral žalobu o zaplacení peněžité pohledávky o to, že žalovaní převzali pekařskou živnost od žalobcova dlužníka D-a. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud nesouhlasí s názorem odvolatele, že okolnost, že žalovaní nepřevzali od D-a zásoby a zboží, jest věcí podružnou. K podstatě pekařského podniku patří zajisté nejen výrobní a obchodní místnosti a stroje potřebné k výrobě, nýbrž i zásoby surovin (zboží), jichž jest třeba k vyrábění pekařských výrobků, a posléze po případě i pomocný personál; naproti tomu k podstatě podniku pekařského nepatří zákaznictvo, které se samozřejmě předpokládá. Prvý soud zjistil, že žalovaní převzali od D-a obchodní a tovární místnosti i se strojním zařízením majiteli domu náležejícím, dále že převzali od D-a část jeho inventáře, a konečně že se D. zavázal, že v okruhu předaného obchodu nebude živnost pekařskou provozovati, pokud se týče že se vzdal bližšího okruhu zákaznictva; dále pak zjistil soud, že žalovaní od D-a zboží, uhlí a jinaké zásoby nepřevzali aniž okruh zákaznictva, jemuž D. zboží dovážel. Z tohoto skutkového zjištění vyplývá, že žalovaní nepřevzali podnik D-ův ve smyslu § 1409 obč. zák., byť i bylo správným, že nájemní práva D-ova, pokud byla v jeho prospěch vtělena na domě, byla pro věřitele poskytující D-ovi úvěr cennou součástí jeho majetkových práv, na něž by bylo lze vésti exekuci. Při tom nelze ovšem zapomínati, že tato nájemní práva o sobě nevyčerpávají podstatu podniku a že práva ta pozbývají majetkové hodnoty tím okamžikem, když se jich nájemce předčasně dobrovolně vzdá. Poněvadž žalovaní nepřevzali podnik D-ův po rozumu § 1409 obč. zák., nebylo se soudu zabývatí otázkou další, zda žalovaní dluhy podniku při odevzdání znali neb aspoň znáti musili.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by po případném dalším jednání znova rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. jest v podstatě oprávněn, ježto nižší soudy neposoudily věc po stránce právní správně. Osobní úvěr bývá poskytován v předpokladu, že dlužníkova aktiva jsou zárukou, že dlužník bude s to, by dluhy zaplatil. Přejme-li někdo od dlužníka aktiva a ponechá mu zaplacení dluhů, mohou tím býti snadno ohroženy nároky věřitelů, kteří při poskytování úvěru spoléhali na aktiva dlužníka. Vyžaduje tudíž bezpečnost úvěru, by se věřitelé mohli hojiti také na přejímateli aktiv. Na těchto zásadách byl vybudován předpis § 1409 obč. zák., který platí nejen při převzetí celého jmění, nýbrž i při převzetí takové jeho části, která o sobě činí soubor majetkový. Tak má se věc i při převzetí podniku, při čemž jest důležité, že i podnik sám pro svou organizaci a své zákaznictvo tvoří podklad pro poskytování úvěru (Ehrenzweig 1928 § 335 II). V souzeném případě jest žaloba opřena o převzetí živnosti pekařské žalovanými od dlužníka žalobkyně D-a. Podle zjištění nižších soudů vstoupili žalovaní v poměr nájemní, který Václav D. měl smluvený s vlastníkem domu ohledně tovární místnosti, krámu, sklepa na uhlí i garáže, a převzali část inventáře D-ova v místnostech se nalézavšího. Odstupní cena za předání veškerých práv z nájemního poměru, za vzdání se výdělečné činnosti pekařské v odstoupených místnostech i okruhu zákaznictva tohoto pekařství sjednána byla na 30.000 Kč a za předaný inventář 2.700 Kč. Při tom strany ujednaly, že v částce 30.000 Kč je zahrnuta náhrada za činži, která byla D-em zaplacená do 4. září 1927 — smlouva postupní byla ujednána dne 22. července 1927 — a ostatní že je náhrada za újmu, kterou trpí D. vzdáním se své výdělečné činnosti v dosavadních místech a okruhu zákaznictva. Také o dlužích se tehdy mluvilo, a D. výslovně prohlásil, že jsou nepatrné a že si je zaplatí sám. Jak první soud dále zjišťuje, provozují žalovaní v místnostech, které od Václava D-a převzali, tutéž živnost jako on tam provozoval, D. se zavázal vzdáti se pekařské živnosti v okruhu zákaznictva tohoto pekařství, žalovaní však nepřevzali od něho zásoby a zboží a nepřevzali zvlášť jednotlivé zákazníky Václava D-a, jimž tento zboží a výrobky dodával. První soud správně poukazuje k tomu, že jest účelem ustanovení § 1409 obč. zák., by nastupitel, jenž nabyt převzetím majetku, který věřitelům odstupitelovým skýtal zdroj ke krytí jejich pohledávek, ručil za dluhy závodu, dokládaje však, že tam, kde nastupitel majetek nepřevzal, nelze o převzetí závodu mluvit, dospívá k názoru, že v souzeném případě nelze mluvit o převzetí závodu jako hospodářského celku, což odůvodňuje tím, že žalovaní s odstupitelem výslovně ujednali, že dluhy nepřebírají, a že nepřevzali ani zboží ani zákaznictvo. Pokud první soud tvrdí, že žalovaní nepřevzali zákaznictvo, přichází do rozporu se svým zjištěním, že odstupné 30.000 Kč je také náhradou za újmu, kterou D. trpí vzdáním se své výdělečné činnosti (jako pekař) v dosavadních místech a okruhu zákaznictva. Z uvedených zjištění prvního soudu jest jasno, že se Václav D. vzdal za úplatu provozování pekařské živnosti a vůbec pekařské činnosti v okruhu zákaznictva své bývalé živnosti a tím

i tohoto zákaznictva ve prospěch žalovaných, by tito v místnostech D-em jim postoupených mohli pekařskou živnost s úspěchem dále provozovati. To neznamená v podstatě nic jiného, než že Václav D. svou pekařskou živnost žalovaným postoupil, byť i písemná smlouva z důvodů snadno pochopitelných byla stylisována jinak. Tak pohlížel na ujednání i Václav D., který podle své výpovědi mluví o předání obchodu žalovaným. Oba nižší soudy přehlížejí, že smlouvou s D-em nabyli žalovaní vhodných místností k provozu pekařské živnosti, že zároveň získali možnost udržeti si D-ovy zákazníky v oblasti této živnosti a že převzali od D-a převážnou část inventáře. Vše to činí dohromady značný soubor majetkový, jehož převzetí odůvodňuje použití § 1409 obč. zák., jsou-li ovšem splněny i ostatní náležitosti tvořící zákonný předpoklad přistoupení ke dluhu ve smyslu tohoto zákonného předpisu. Za vyličeného stavu nezáleží na tom, že žalovaní od Václava D-a nepřevzali i zboží, to tím méně, ana tato okolnost byla tímto svědkem vysvětlena tím, že svědek neměl v krámě téměř žádných zásob. Použití předpisu § 1409 obč. zák. rovněž nevedí, že žalovaní od D-a nepřevzali ani jiné zásoby, uhlí a pod., neboť pojmu převzetí závodu nemůže býti na újmu, že odstupitel některé jednotlivé věci podrží pro sebe. Ostatně nebudiž přehlédnuto, že podle výpovědi svědka D-a právě cenné věci, vůz, koně a stroj na rohlíky, mu ani nepatřily. Poukazuje-li první soud k tomu, že žalovaní s odstupitelem výslovně ujednali, že dluhy nepřebírají, nelze z toho ve prospěch žalovaných těžiti, poněvadž úmluva taková je proti věřitelům bezúčinná (§ 1409 druhý odstavec obč. zák.). Podle toho, co uvedeno, neobstojí důvody, z nichž byla žaloba zamítnuta. Dovolací soud však není s to, by rozhodl ve věci, ježto nižší soudy nezjistily, zda jsou splněny ostatní předpoklady přistoupení ke dluhu ve smyslu § 1409 obč. zák. a neprobraly jmenovitě otázky, kdy dluh Václava D-a vznikl, zda patřil k jeho živnosti pekařské a zda žalovaní při převzetí závodu o tomto dluhu věděli nebo při náležité opatrnosti o něm věděti musili (§ 1297 obč. zák.).

Čís. 9002.

Žaloba podle § 10 ex. ř. jest žalobou určovací s návrhem, by nárok obsažený v exekučním titulu byl uznán vykonatelným.

K zachování lhůty § 575, třetí odstavec, c. ř. s. nestačí jakýkoliv návrh na vyklizení, nýbrž jest třeba návrhu vyhovujícího předpisům o povolení exekuce.

Podání žaloby vyžadované § 569 c. ř. s. nelze nahraditi podáním exekučního návrhu.

(Rozh. ze dne 31. května 1929, Rv I 730/29.)

Dne 26. prosince 1927 dala žalobkyně žalované firmě mimosoudní výpověď, proti níž žalovaná vznesla námitky, jež byly právoplatně zamítnuty jako opozděné. Dne 4. ledna 1928 navrhla žalobkyně povolení exekuce nuceným vyklizením místností. Soud první stolice exe-